

lat stu znajduje się w naszym skarbcu rodzinnym, a należała niegdyś do Napoleona I., wielkiego korsykańczyka. Cesarz ten wyteżył wszystkie swoje siły, aby zniszczyć rosyjskiego barbarzyńcę; nie udało mu się to jednak, jego przedsięwzięcie zostało udaremnione przez klęskę pod Moskwą. Pan umiał doskonale przyciąć rosyjskiemu niedźwiedziowi pazury, i gdyby Napoleon wstał z grobu, cieszyłby się z pewnością z całego serca, że potęga Rosji przecie została przełamana. Przykro mi było, że taka stara broń rdzewieje w skarbcu rodzinnym, to też wręczam ją Panu jako zapis Napoleona, za którego prawowitego spadkobiercę uważam Pana“.

Trzeba przyznać, że jegomość ów, który w ten sposób uczcił wielkiego bohatera z pod Liaojanu i Mugdenu, był w liście swoim wyrazem opinii całego świata.

I Japończycy jednak umieją ocenić swoich wodzów. Admirał Togo, ten japoński Nelson, który całą flotę rosyjską pogrzebał w głębiach morskich pod Portem Artura i Cuszimą, wyrósł w Japonii na mitycznego prawie bohatera. Społeczeństwo japońskie postanowiło go uczcić pomnikiem, ale pomnikiem trwałym, a przytem tak praktycznym, że kto go tylko ujrzy, zaraz mu przyjdzie na pamięć wielki admirał i jego wielkie czyny. W ostatnich tygodniach rozpoczęto w Japonii zbierać składki na ten pomnik. A pomnikiem będzie olbrzymia latarnia morska, która ma stanąć w Okinoszima. Latarnia ta rzucać ma promienie światła w promieniu 80 mil morskich, oświetlać więc będzie całą przestrzeń morską, na której toczyła się wielkopomna bitwa pod Cuszimą. Latarnia ta kosztować ma 14 milionów koron.

W poprzednim numerze wspominaliśmy już, że Japończycy zajęli Sachalin. Obecnie zajęcie to stało się faktem i Japończycy objęli całą tę wyspę w posiadanie. Zajawszy Sachalin, Japończycy zmienili odrazu nazwę tej wyspy. Obecnie nosi miano Akabafato, takie, jakie nosiła przed okupacją. Wszystkie miejscowości i zatoki, otrzymały też nowe nazwy. Tak np. zatoka Aniwa na-

Z wojny ros.-jap.: Szpieg japoński, przebrany za Chińczyka, w kwaterze rosyjskiej.

zwaną została imieniem księcia Higashi Fushimi, który we wrześniu ubiegłego roku ścigał aż do tego miejsca na pancerniku „Chitose“, rosyjski pancernik „Nowik“, z pod Portu Artura.

W ubiegłym tygodniu wielkie wrażenie wywołała w całym świecie wieść, że Japończycy wyładowali nową armię na północ od Władywostoku. Rosyanie, którzy się przygotowywali na główny atak na prawym brzegu rzeki Tumen, zostali zu-

pełnie przez to zaskoczeni. Zupełne zamknięcie Władywostoku będzie wkrótce przeprowadzone. Nie od rzeczy więc będzie zająć się na chwilę tą twierdzą.

Jak wiadomo Władywostok, leżący na półwyspie między zatokami ujść Ussuri i Amuru, otaczają wysokie góry. Na południe zakrywa miasto wyspa Rosya, a ponadto bronią z tej strony przystępu siedm wielkich fortów, 38 baterii nadbrzeżnych i 200 baterii lądowych, pominawszy już liczne szańce. W kierunku północnym bronią Władywostoku cztery linie fortyfikacyjne, z których ostatnia położona jest w promieniu 14 wiorst od miasta. W kierunku południowym jak również i na wyspie Rosya, założono podobno trzy linie fortyfikacyjne. Pięć fortów broni północnej części miasta i dwa dalsze leżą na wyspie. Od siedemnastu miesięcy, pracowało dniem i nocą 20 tysięcy ludzi nad wzniesieniem owych fortyfikacji. Stare fortyfikacje zupełnie przebudowano; nowe otaczają miasto potrójnym, miejscami nawet poczwórnym pasem fortów.

Garnizon składa się z 85.000 ludzi. Twierdza posiada ogółem 2.000 dział i mitrailez, 400 milionów nabojów i odpowiednie zapasy pocisków artylerzyckich. Zapasy żywności obliczone są — według twierdzenia komendanta Władywostoku, gen. Kzebeka — na dwa lata.

Od strony morza położenie Władywostoku, przedstawia się mniej korzystnie. Wobec tego należy się spodziewać blokady. W porcie stoją krążowce pancerne „Rossia“, „Gromobój“ i „Bogatyry“ pod admirałem Jessenem. Ponadto znajdują się tam statki, które uszły z pogromu pod Cuszimą, tj. „Almaz“, „Groźnyj“ i „Brawyj“, cztery kontrtorpedowce i szesnaście łodzi torpedowych.

Ludność Władywostoku liczy obecnie 10.000 Europejczyków, w tem 4.000 kobiet i dzieci, oraz 8.000 Chińczyków i Koreańczyków. Zachowuje się ona spokojnie i życie w twierdzy płynie spokojnym trybem. Obawiają się tylko, iż już w najkrótszym czasie przerwane zostanie połączenie kolejowe Władywostoku z Charbinem.

Według doniesień z Petersburga, rząd rosyjski zdecydowany jest za wszelką cenę przeprowadzić odbudowę floty i to w czasie jak najkrótszym. Obecnie prowadzą się próby nad wytrzymałością i odpornością płyt pancernych, jakoteż nad działaniem nowej mateyi wybuchowej, wynalezionej przez inżynierów rosyjskich Postoffa i Nakimoffa.

W najbliższym czasie ma być rozpoczęta budowa 20 krążowców i 8 pancerników. Prelimnowane koszty budowy wynoszą 260 milionów rubli. Trudność przedstawia tylko zebranie załogi. Obiega pogłoska, że rząd rosyjski werbować będzie marynarzy zagranicznych.

Trudne zadanie ponownego stworzenia floty rosyjskiej, powierzył car admirałowi Biryłowowi, który w ostatnich dniach powrócił z Władywostoku, gdzie oczekiwał na przybycie eskadry Roźdiestwiewa, której jednakże już nie oglądał. Car wystosował do Biryłowa ukaz, w którym, wspo-

Z wojny ros.-jap.: Pokład pancernika „Orel“ po bitwie pod Cuszimą.